

E I E R S K A P S M E L D I N G

SIRDAL KOMMUNE

CHRISTINA ØDEGÅRD/ ARNE EIKEN 2013

INNHOOLDSFORTEGNELSE

Del I Eierstyring

1.1 Innledning

- Bakgrunn for eierskapsmelding
- Hvorfor bevisstgjøre om Sirdal kommunes eierskap
- Prinsipper for eierstyring

1.2 Selskapsformer

- Selskapsformer som ramme for utøvelse av eierskap
- De ulike selskapsformer
 1. Kommunale foretak
 2. Interkommunalt selskap
 3. Interkommunalt samarbeid
 4. Aksjeselskap
 5. Stiftelser

1.3 "Å eie, er å ville"

- Innledning
- "Å eie, er å ville"
- Finansielt motivert
- Politisk motivert
- Effektivisering av tjenesteproduksjon
- Regionalpolitisk posisjonering

1.4 Prinsipper for ett godt eierskap

- Prinsipper for ett godt eierskap
- Krav rettet mot eier
- Krav rettet mot selskapet

1.5 Kjøreregler

- Arbeidsformer for politisk og administrativ utøvelse av eierstyring
 1. De valgte representantenes roller
 2. politiske avklaringer i forkant av møter i selskapene
- Rapportering om utvikling av eierstrategi i Sirdal kommune
- Administrativ støtte
- Kapitalstrukturen

1.6 Eieres løpende avkastning – utbyttepolitikk

1.7 Tilsyn og kontroll

- Kontrollutvalget skal føre tilsyn med kommunens eierskap
- Selskapskontroll
- Kontrollutvalget bør fokusere på langsiktig eierskap
- Kontrollutvalget og revisors rett til å være tilstede i det operative eierorgan

Del II Selskapene i konsernstrukturen

2.1 Virksomheter med offentlige eierandeler der Sirdal kommune deltar

2.2 En enkel beskrivelse og oversikt med nøkkeltall over alle selskaper kommunen er medeier i

Aksjeselskap:

- ✓ LISTER KOMPETASE AS
- ✓ LISTER NYSKAPING AS
- ✓ VISIT SØRLANDET AS
- ✓ KOMMUNAL LANDSPENSJONSKASSE
- ✓ FLEKKEFJORD PRODUKTER AS
- ✓ SIRDAL INDUSTRIBYGG AS
- ✓ KOMMUNEKRAFT AS
- ✓ ASVO SIRDAL AS
- ✓ AGDER ENERGI AS
- ✓ SIRDAL BOLIGUTLEIE AS

Kommunale Foretak

- ✓ Sirdalsvekst KF

Interkommunale selskap (IKS)

- ✓ IRS
- ✓ Kommunerevisjonen Vest
- ✓ Agder Sekretariat
- ✓ Vest Agder Muset
- ✓ IKAVA

Stiftelser

- ✓ Axelsens legat
- ✓ G&T Eilertsens legat

Del I Eierstyring

1.1 Innledning

Bakgrunn for eierskapsmelding

Det legges til grunn at Sirdal kommune skal være en aktiv, langsiktig og forutsigbar eier i selskaper av betydning for kommunen. Eiermeldingen omhandler selskaper/foretak som helt eller delvis eies direkte og indirekte av Sirdal kommune. I eiermeldingen klargjøres kommunens mål med sitt eierskap i det enkelte selskap.

Dette vil danne et bedre grunnlag for et aktivt eierskap. Det vil også lette styrenes strategiske arbeid ved at det klargjør forventninger og mål vi har som eier. Sirdal kommune skal med sitt eierskap bidra til selskapenes langsiktige vekst og utvikling. Dette krever en aktiv eierskapspolitikk hvor det formuleres forventninger til styrene om å ha klare ambisjoner.

I selskaper som opererer i konkurranse med andre selskaper, vil kommunen stille krav til avkastning og utbytte som bygger opp under selskapenes langsiktige mål.

Eierskapet skal utøves innenfor rammen av allment aksepterte eierstyringsprinsipper. Kommunestyret har langsiktige mål for kommunens eierskap. Dette innebærer at hensyn til miljø, omstilling, mangfold, etikk, forskning og utvikling må tas med i styrenes vurderinger for å understøtte en langsiktig utvikling.

Hvorfor bevisstgjøre om Sirdal kommunes eierskap?

Det er flere årsaker til at behovet for en bevisstgjøring omkring det offentlige eierskap til selskaper har kommet på dagsorden. For det første fordi antall offentlig eide selskaper er stort i omfang.

For det andre er flere selskaper eid av det offentlige i et marked, hvor utbytte til eierne er et viktig mål. Dette betyr at stat, fylkeskommuner og kommuner må gjøre vurderinger som ligger tett opp til hvordan private eiere forholder seg til sine selskaper.

For det tredje har det de senere 10-år vært en økt bruk av selskapsorganisering innenfor det som er offentlig sektors tjenesteyting til befolkningen. Her er den økonomiske avkastningen av underordnet betydning, mens det er å yte tjenester til befolkningen innenfor en økonomisk ramme som er det sentrale. Når offentlig sektor organiserer virksomheten som selskaper blir det en annen form for styring av virksomheten, enn med en tradisjonell etatsstyringsmodell.

Ett fjerde moment for et mer aktivt eierskap har kommet som et tiltak for å hindre/forebygge korrupsjon og andre uregelmessigheter i offentlig eide selskaper. I

en del konkrete saker hvor offentlig eide selskaper har vært utsatt for korrupsjon og økonomisk kriminalitet, har svak eller mangelfull oppfølging fra eier vært en viktig forklaring på hvorfor det gikk galt for selskapet. Med et tydelig og aktivt eierskap, som følges opp av styret, vil det være vanskeligere for enkeltpersoner å begå med ulovligheter.

Ett siste moment er å bedre våre rutiner til eierskap i forhold til våre selskaper.

Prinsipper for eierstyring

Private eiere vil ha økonomisk utbytte fra selskapet som hovedmål for sitt eierskap. Det offentlige vil til forskjell fra private eiere ha en del andre mål for selskapene. Utøvelsen av eierskapet har direkte konsekvenser for selskapenes disponeringer og prestasjoner. Hvis eier ikke stiller krav og ikke har definert målsetninger for sitt eierskap vil virksomhetene ha tilsvarende diffuse målsetninger. Uavhengig av eiermålsetningenes innhold må disse være klart kommunisert.

Nedenfor illustreres hvordan ulike alternative eiermålsetninger vil avgjøre hva som blir virksomhetenes målsetninger og prioriteringer.

Eiermålsetninger:		Virksomhetsmålsetninger:
Maksimalt utbytte	→	Effektiv drift
Sikkert utbytte	→	Risikospredning
Sysselsetting	→	Antall ansatte
Regional næringsutvikling	→	Etablere ny virksomhet
Ingen definert målsetting	→	Ledelsens egendefinerte mål

1.2 Selskapsformer

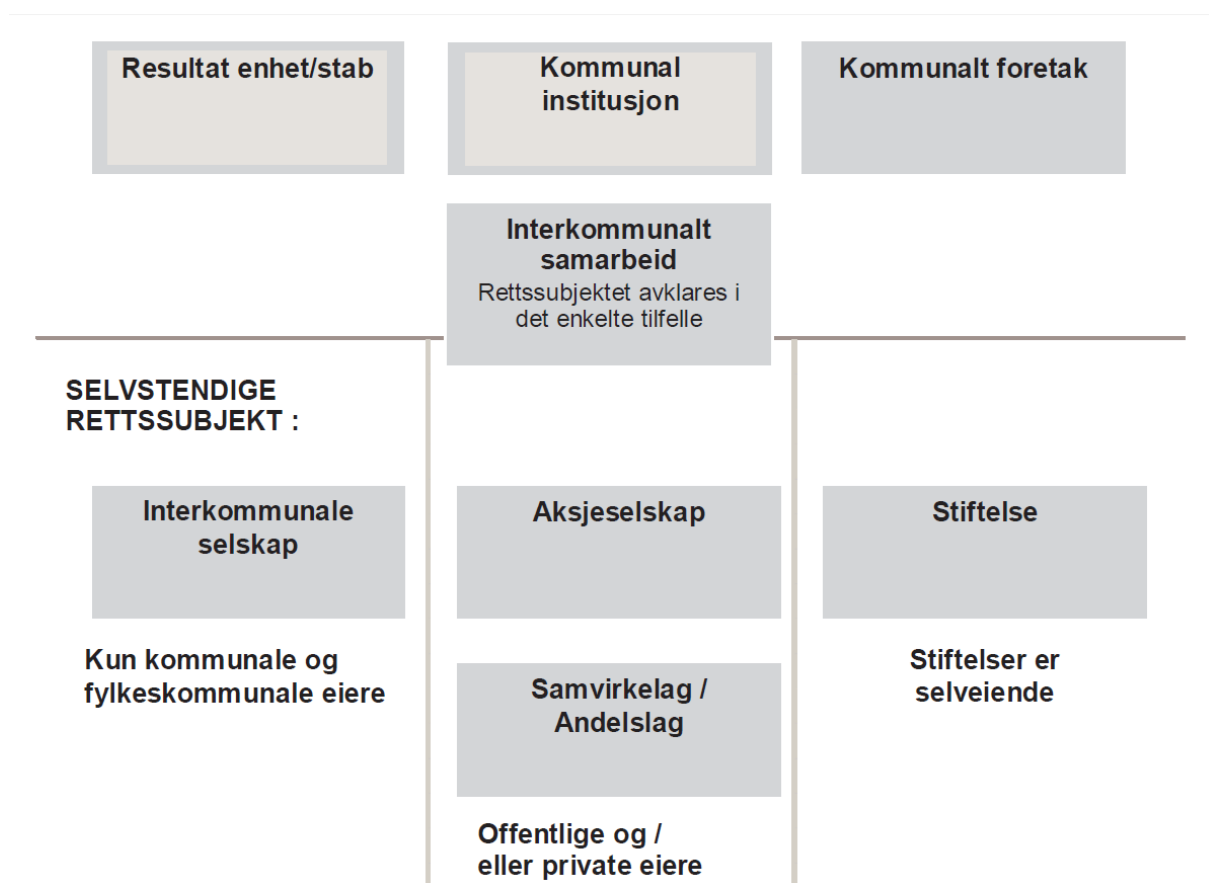
Selskapsform som ramme for utøvelse av eierskap

Virksomhetens formål og karakter er avgjørende kriterier ved valg av selskapsform. I de tilfeller der det er behov for tett oppfølging og kontroll fra eiers side må selskapsformen som velges være tilrettelagt dette. Dette kan være viktig på områder der oppgaven er pålagt kommunen ved lov, der selskapet må samarbeide tett med andre offentlige etater, eller der kommunen er avhengig av å kunne trekke på selskapets kompetanse. I de tilfeller virksomheten bærer preg av produksjon, enten i form av varer eller tjenester, og gjerne i tillegg opererer i et konkurranseutsatt

marked, vil en løsere tilknytningsform og dermed mer selvstendighet for selskapet være en fordel.

Kommunene står i prinsippet fritt til selv å velge selskapsform, så fremt det ikke følger begrensninger i henhold til lover og forskrifter for oppgaveområdet. Før en beslutning om selskapsform fattes, er det en rekke avveininger som må foretas. Dette for å sikre at valgt selskapsform står i forhold til de oppgaver og funksjoner selskapet skal utføre, og hvilke rammebetingelser selskapet trenger.

Valg av selskapsform, kommunen som rettssubjekt:

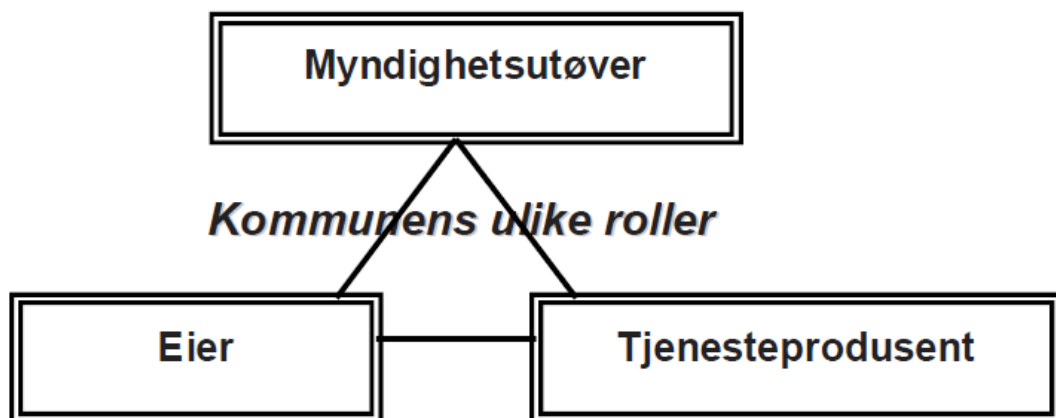
Det legges til grunn at før selskapsformen velges, skal følgende forhold være vurdert:

- Muligheter for politisk styring; muligheter for innretning av aktivt og strategisk eierskap, samt eierkommunens reelle styring gjennom representasjons modeller.
- Økonomisk ansvar; hvilke forpliktelser påtar kommunen seg vs. selskapet.

- Risikovurderinger; økonomisk, markedsutsikter, miljø og samfunnssikkerhet, kvalitet og kvantitet av den kommunale tjenesten og forholdet til sluttbruker/innbyggerne.
- Selskapets økonomiske frihet; forpliktelser i forhold til et selskap kontra det å beholde egen beslutningsmyndighet om prioriteringer av ressursbruk.
- Forholdet mellom kommunens rolle som eier og eventuelt myndighetsutøver.
- Muligheter og begrensninger mht. delegasjon av myndighet.
- Fleksibilitet – endring av eierforhold/samarbeid med private.
- Forholdet til forvaltningslov/offentlighetslov.
- Skatte- og avgiftsmessige forhold.
- Anskaffelsesreglene.
- Arbeidsgiver politisk strategi

Kommunen har ulike roller. I saker om eierskap er det sentralt at disse rollene er tydelig definerte og klargjorte. Vurdering og avveininger av rollene har betydning for om selskapet skal delegeres oppgaver, om det er restriksjoner forbundet med dette, hensynet til konkurransereglene i Lov om offentlige anskaffelser. På en forenklet måte kan kommunens ulike roller og derav hensyn som må vurderes fremstilles slik:

Kommunens ulike roller:

Når beslutningen om valg av selskapsdannelse eller stiftelse av kommunalt foretak er fattet vil eierskapet måtte utøves gjennom selskapets eierorgan og i samsvar med eierdokumentene.

Kommunestyrets befatning med eierstyring følger av valgt selskapsform. Nedenfor finnes en oversikt over kommunal organisering og ansvar:

	Rettssubjekt	Ansvar for selskapets forpliktelser	Øverste myndighet	Lov-regulering
KF	Integrert del av kommunen	Ubegrenset	Kommunestyret	Kommuneloven kap 11
Vertskommune	Integrert del av kommunen	Ubegrenset	Kommunestyret	Kommunelovenkap 5
Kommunelovens § 27	Integrert del av kommunen ³²	Ubegrenset	Kommunestyret	Kommuneloven § 27
IKS	Selvstendig	Ubegrenset ³³	Representantskapet	Lov om interkommunale selskaper
AS	Selvstendig	Begrenset	Generalforsamlingen	Aksjeloven
Stiftelse	Selvstendig	Begrenset	Styret	Stiftelsesloven

De ulike selskapsformer

1. Kommunale foretak (KF)

Rettslig stilling og lovgivning:

Kommunelovens kapittel 11 inneholder bestemmelser om kommunalt og fylkeskommunalt foretak. Foretaket en del av kommunen som rettssubjekt. Foretaket er dermed ikke et eget selskap med rettslig eller økonomisk selvstendighet. Det kommunale foretaket er en del av kommunen og er som sådan underlagt kommunestyret.

Gjennom vedtektenes formålsbestemmelse fastsetter kommunestyret den virksomhet foretaket skal drive. Kommunestyret fastsetter derved den ytre rammen for styrets myndighet. Kommunestyret kan gjennom vedtektene eller andre typer vedtak gi bindende pålegg for foretaket. Vedtak om stifting og oppløsning av foretak fattes av kommunestyret.

Selskapsformens egnethet:

Reglene om kommunalt foretak tar særlig sikte på å gi et alternativ for mer selvstendig organisering av kommunale oppgaver. Organisasjonsformen benyttes som regel når både forretningsmessige og samfunnsmessige hensyn skal ivaretas. Det er imidlertid ikke begrensninger i selve loven mht. hvilke oppgaver man legger inn i et kommunalt foretak.

Styrende organ:

Foretaket skal ledes av et styre med alminnelig myndighet til å treffe avgjørelser i foretakets saker. Foretaket ledes av et styre og en daglig leder. Dette er obligatoriske organer.

Dersom ikke kommunestyret har delegert til annet organ å velge foretakets styre, er det kommunestyret selv som velger styremedlemmene, jf. kommunelovens § 62, 2.ledd.

Kommunestyrets styrevalg skjer etter reglene om forholdstallsvalg og flertallsvalg i kommunelovens §§ 36 og 38, jf. § 35 nr. 4.

Styret har et overordnet ansvar for organiseringen av foretakets virksomhet.

Ledelsesansvaret gjelder ikke bare den forretningsmessige siden av virksomheten, men generelt forvaltningen av de verdier og oppgaver kommunen har lagt til foretaket. Det er styret og daglig leder som opptrer utad på kommunens vegne.

Etter kommunelovens § 69 kan styrets selvstendige myndighet begrenses ved vedtektsbestemmelse som fastsetter at nærmere angitte saker må være godkjent av kommunestyret for å være bindende for kommunen.

Styret i foretaket ansetter daglig leder. Daglig leder står i et direkte underordnings- og ansvarsforhold til styret som igjen er underlagt kommunestyret.

Arbeidsgiveransvaret:

Daglig leder har det overordnede ansvaret for de ansatte i kommunale foretak.

Kommunens overordnede arbeidsgiverpolitikk legger rammene også for kommunale foretak. Dette gjelder bl.a. seniorpolitikk, likestilling, tariffområdet, kompetanseutvikling mv. Foretaket kan være medlem av KS Bedrift.

Kommunens økonomisk ansvar og risiko:

Som en del av kommunen er foretaket underlagt kommunestyrets budsjettmyndighet. Dette betyr at de kommunale budsjettene setter rammer for foretakets virksomhet, og styret er bundet av kommunens budsjett.

Foretakets forpliktelser er kommunens forpliktelser, og kommunen er kontraktspart i de avtalene som foretaket inngår.

Styring, tilsyn og kontroll:

Kommunens styrings- og kontrollmuligheter er flere og mer omfattende i kommunalt foretak enn i selvstendige selskaper.

Av forskrift til Kommuneloven følger regler for årsbudsjett og økonomiplan, og krav til årsregnskap og årsberetning. Av forskriftene følger også regler om perioderapporter, samt krav om KOSTRA-rapportering.

Kontrollutvalget skal behandle årsberetning og årsregnskap fra foretakene, før disse behandles av kommunestyret. Kommunelovens bestemmelser om behandling av regnskapsmessig overskudd/underskudd legger til grunn en konserntanke og omfatter således også foretakene.

Kommunale foretak har en selvstendig stilling i forhold til kommunens administrasjon. Det innebærer at rådmannen ikke har instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor daglig leder. Rådmannen kan imidlertid instruere daglig leder om ikke å iverksette et tiltak eller en sak før kommunestyret har behandlet saken. Rådmannen har således mulighet for legge en slik sak frem for kommunestyret.

I saker som foretakene fremmer til kommunestyret har rådmannen i medhold av KL §23 ansvar for fullstendig saksbehandling. Rådmannen skal følgelig også i disse sakene legge frem sin vurdering og innstilling til kommunestyret.

Rammer for utøvelse av eierskap i kommunale foretak KF

Eierstyring	Kommentar
Regulert	Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven). Kapittel 11 Kommunalt og fylkeskommunalt foretak, med tilhørende forskrifter
Bystyre	Styret er underordnet bystyret. Styret påser at virksomheten drives i samsvar med foretakets formål, vedtekter, vedtatt årsbudsjett og økonomiplan og andre vedtak eller retningslinjer fastsatt av bystyret. Bystyret kan innskrenke myndigheten til styret gjennom generelle eller individuelle instruksjer.
Rådmannen	Rådmannen kan instruere foretakets ledelse om at iverksettelsen av en sak skal utsettes til bystyret har behandlet saken. I saker som foretakene fremmer til bystyret har rådmannen i medhold av kommuneloven § 23 ansvar for fullstendig saksbehandling.
Vedtekter	Foretaket skal ha vedtekter som angir foretakets formål. I vedtektene kan det fastsettes at styrets vedtak i nærmere angitte saker må være godkjent av bystyret selv for å være bindende for kommunen,

Tabellen viser kommunens utøvelse av eierskap gjennom de formelle organ for eierstyring.

2. Interkommunalt selskap (IKS)

Rettslig stilling og lovgivning:

Eget rettssubjekt og hjemlet i Lov om interkommunalt selskap av 29. januar 1999 nr. 6. Samarbeid mellom flere kommuner og/eller fylkeskommuner kan organiseres som interkommunalt selskap etter lov av 29. januar 1999 nr. 6.

Et IKS er et eget rettssubjekt, som rettslig og økonomisk er skilt fra deltakerkommunene. Det har sin egen formue og sine egne inntekter, og svarer selv for sine forpliktelser. Det er selskapet selv som inngår og er part i avtaler og har partsstilling i rettssaker overfor forvaltningsmyndighetene.

Selskapsformens egnethet:

I et IKS kan kun kommuner være deltakere. Lovpålagte oppgaver som for eksempel brann- og redning, revisjon, samt tjenester der det kan være regningssvarende og strategisk å løse oppgavene felles er eksempler på virksomhet som egner seg for denne selskapsformen. Tilsvarende gjelder regionale utviklingsoppgaver, prosjekter og anlegg.

Myndighets- og forvaltningsoppgaver vil kreve overføring av myndighet dersom oppgavene legges til et IKS, og det kan være begrensninger i lovverket på dette som gjør at kommunestyret ikke kan delegere slik myndighet. Slike vurderinger må gjøres i forhold til at IKS'et er eget rettssubjekt. Lov om offentlige anskaffelser oppstiller regler for selskapsdannelsen mht konkurransereglene.

Styrende organ:

Selskapets øverste myndighet er representantskapet. Representantskapet er eiernes organ, og deltakerkommunenes eiermyndighet utøves av representantskapet.

Dette innebærer at den enkelte deltakerkommune ikke kan utøve eiermyndighet direkte overfor selskapets styre eller administrasjon.

Hver deltakerkommune skal ha minst ett medlem i representantskapet.

Deltakerkommunene kan gjennom representantskapet treffe vedtak som binder styret, og det kan omgjøre vedtak som styret har truffet.

Gjennom en rekke bestemmelser legger loven om interkommunale selskaper særlige oppgaver til representantskapet. Dette gjelder fastsettingen av regnskap, budsjett, økonomiplan og valg av revisor, samt vedtak om salg eller pantsettelse av fast eiendom eller andre større kapitalinvesteringer, eller vedtak om å foreta investeringer som er av vesentlig betydning for selskapet eller en eller flere av deltakerne.

Av loven følger at det skal utformes en selskapsavtale (vedtekter) og oppstiller minimumskrav til innhold. I selskapsavtalen kan det dessuten fastsettes at visse saker som ellers hører innunder styrets forvaltningsmyndighet, må godkjennes av representantskapet. Samlet sett gir disse bestemmelsene deltakerkommunene i utgangspunktet større innflytelse over styringen av selskapet enn det aksjeloven gir deltakerne i et aksjeselskap.

Denne utvidede innflytelsen har først og fremst sammenheng med selskapsdeltakernes ubegrensede ansvar for selskapets forpliktelser. Når deltakerne påtar seg et større ansvar er det også naturlig at styringsmulighetene utvides. Det er imidlertid også slik at dette ikke er mer enn et utgangspunkt. Bakgrunnen for dette er at det også vil være mulig å øke eiernes styring og kontroll ved for eksempel å regulere i en eieravtale at nærmere angitte saker må behandles av representantskapet (eierorganet).

I en eieravtale vil deltakerinteressene i selskapet kunne tydeliggjøres og det kan også pålegges representantskapet å utføre og føre tilsyn med visse styringsoppgaver overfor styret. Eksempler på dette kan være krav om system for internkontroll og økonomistyringsregler, strategiutvikling og finansforvaltning.

Et interkommunalt selskap skal ha et styre og en daglig leder som står ansvarlig for forvaltningen av selskapet. Det hører under styret å forvalte selskapet på vegne av deltakerkommunene. Styret leder selskapets virksomhet og det har ansvar for at de verdier som deltakerne har i selskapet, brukes forsvarlig og i tråd med formålet for selskapet.

I forvaltningen av selskapet er styret underlagt representantskapet, og må følge vedtak og retningslinjer som dette fastsetter. Styrets forvaltningsmyndighet må videre utøves innenfor rammen av selskapsavtalen og selskapets årsbudsjett.

Arbeidsgiveransvaret :

Daglig leder ansettes av styret med mindre det er vedtektsfestet at daglig leder skal ansettes av representantskapet. Ansatte har selskapet som sin arbeidsgiver, med daglig leder som øverste administrative leder. Utvikling av arbeidsgiver politisk strategi for selskapet tilligger styret å påse, dersom ikke annet er bestemt i selskapsavtalen. IKS-loven regulerer ansatte sin representasjon i styret.

Kommunens økonomiske ansvar og risiko:

Et særtrekk ved interkommunale selskaper er at hver av deltakerne har et ubegrenset ansvar for en prosentandel eller en brøkdel av selskapets samlede forpliktelser. Dette skiller interkommunale selskaper fra aksjeselskap, hvor deltakeransvaret er begrenset. Samlet skal deltakernes ansvarsandeler utgjøre selskapets samlede forpliktelser, jfr. også saksutredningens punkt om ansvar for bl.a. styremedlemmer i et IKS.

I Selskapsavtalen kan hjemles muligheter for å bygge opp fond for gjennomføring av investeringer og til nødvendig driftskapital. Fondsoppbyggingen skal stå i forhold til selskapets oppgaver og forpliktelser.

IKS-loven § 29 omtaler utdelinger. Her fremgår at etter forslag fra styret eller med styrets samtykke kan representantskapet beslutte utdeling av selskapets midler. Dette kan skje etter at regnskaper for siste regnskapsåret er fastsatt.

Styring, tilsyn og kontroll:

Av forskrifter til Lov om interkommunale selskaper følger regler om årsbudsjett og økonomiplan, og krav til årsregnskap og årsberetning. Av forskriftene følger også regler om periodevis rapportering, samt krav om KOSTRA-rapportering.

Av IKS-loven §18 følger at selskap hvor deltakerne betaler tilskudd, er selskapets budsjett ikke endelig før deltakerkommunenes budsjetter er behandlet jfr. KL § 45 nr. 4. Dette innebærer at representantskapet sitt budsjettvedtak ikke er endelig før deltakerkommunene har avsluttet sin økonomiplanbehandling ved utgangen av året.

Rammer for utøvelse av eierskap i Interkommunale selskaper IKS

Eierstyring	Kommentar
Regulert	Lov om interkommunale selskaper
Representantskap	<p>Deltakerkommunene utøver sitt eierskap i selskapet gjennom representantskapet. Representantskapet er selskapets øverste myndighet og behandler selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan og andre saker som etter loven eller selskapsavtalen skal behandles i representantskapet.</p> <p>Representantskapsmedlemmene representerer sine respektive kommuner og fylkeskommuner i selskapsforholdet. Vedkommende kommune har instruksjonsrett overfor sine medlemmer i representantskapet. Dette innebærer at flertallet i bystyret eller det organ som har fått myndighet til det, kan gi sine representanter instruks om stemmegivning i representantskapet.</p> <p>Representantskapet har generell instruks- og omgjøringsmyndighet ovenfor styret.</p> <p>Representantskapets leder plikter å innkalle representantskapet til møte når en av deltakerne krever det for behandling av en bestemt angitt sak.</p>
Selskapsavtale (vedtekter)	<p>Selskapsavtalene fastsetter selskapets formål, deltakers innskuddsplikt og plikt til å foreta andre ytelser ovenfor selskapet.</p> <p>Bestemmelser om eierstyring kan innarbeides i vedtektene eller i en eieravtale for eksempel kan det avtales en lengre first for innkalling til representantskapet, eller at visse typer saker skal legges frem for deltakerkommunene (eierkommunene) før styret fatter vedtak i saken.</p> <p>Budsjettvedtak i representantskapet i Interkommunale selskaper hvor deltakerkommunene betaler tilskudd er først endelig etter at økonomiplanbehandlingen i deltakerkommunene er avsluttet.</p> <p>Deltakerkommunene kan gjennom eieravtale fastsette bestemmer om utdeling av selskapets overskudd. Slikt forslag fremmes av styret til representantskapet som fatter endelig vedtak.</p>

3. Interkommunalt samarbeid

Rettslig stilling og lovgivning :

Kommunelovens § 27 har regler om samarbeidsavtaler mellom kommuner og/eller fylkeskommuner når samarbeidet er organisert med eget styre. Kommunelovens § 27 gjelder bare for samarbeid som ikke er organisert som eget rettssubjekt. Ønsker samarbeidspartene å etablere samarbeidet som et eget rettssubjekt, må de organisere samarbeidet som et interkommunalt selskap etter Lov om interkommunale selskaper.

Styrende organ:

Styret for et interkommunalt samarbeid må tildeles en viss selvstendig avgjørelsesmyndighet, men den må begrenses til avgjørelser som angår virksomhetens drift og organisering. Dette innebærer at styrets myndighet er begrenset i forhold til det som gjelder for styret i et interkommunalt selskap. Styrets rolle og forhold til samarbeidskommunene må utformes i vedtektene.

Rammer for utøvelse av eierskap i interkommunale samarbeid:

Eierstyring	Kommentar
Regulert	Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven). § 27. Interkommunalt og interfylkeskommunalt samarbeid
Bystyre	Bystyret gjøre selv vedtak om opprettelsen. Til styret kan bystyret gi myndighet til å treffe beslutninger som angår virksomhetens drift og organisering. Interkommunalt samarbeid etablert i medhold av § 27 er ikke et eget rettssubjekt, med andre ord som selvstendig rettighetshaver med selvstendig ansvar for økonomiske og andre forpliktelser (inngår i deltakerkommunens økonomiplan og årsbudsjett). Men det er adgang til å etablere interkommunalt samarbeid etter § 27 som eget rettssubjekt hvis deltakerkommunene har ansvaret for virksomhetens gjeld. Det interkommunale styre vil bare kunne handle på vegne av deltakerne i medhold av helt konkrete fullmakter som disse har gitt. Fullmakter som den enkelte deltaker har gitt kan trekke tilbake til en hver tid, om enn med mulig ansvar ovenfor andre deltakere hvis dette er i strid med inngåtte avtaler.
Vedtekter, samarbeidsavtale	Vedtektene inneholder bestemmelser om formål (område for styrets virksomhet), hvorvidt deltakerkommunene skal gjøre innskudd, hvorvidt styret har myndighet til å ta opp lån eller på annen måte pådra deltakerne økonomiske forpliktelser. Bestemmelser om eierstyring kan innarbeides i vedtektene, for eksempel om at enkelte typer saker skal legges frem for deltakerkommunene før styret fatter vedtak i saken.

4. Aksjeselskap (AS)

Rettslig stilling og lovgivning:

Bestemmelsene om aksjeselskap er regulert i aksjeloven av 13. juni 1977 nr. 44.

Selskapet er eget rettssubjekt.

Det viktigste særtrekk ved aksjeselskapsformen er at deltakerne (aksjeeierne) ikke er ansvarlig for selskapets forpliktelser annet enn for innskutt kapital. Et aksjeselskap som ikke er i stand til å oppfylle sine forpliktelser, kan tas under konkursbehandling. Et motstykke til ansvarsbegrensningen er at selskapets eiere ikke rår fritt over selskapets inntekter og formue.

Selskapsformens egnethet:

Et aksjeselskap er et eget rettssubjekt og kan ha en eller flere deltakere. Lovgivningen setter ingen grenser for hvem som kan være deltaker (aksjeeier) i et aksjeselskap. Denne selskapsformen kan derfor være tjenelig dersom man ønsker å ha ulike grupper av eiere eller legge til rette for at flere, både fysiske og juridiske personer, kan være eiere. Selskapsformen innebærer altså fleksibilitet på eiersiden.

Aksjeselskap er en selskapsform som er lovregulert i forhold til at selskapet driver sin virksomhet i et marked. Innretningen av selskapsformen (jfr. lovverket) bygger på den risiko som slik konkurranseeksponert virksomhet innebærer.

Styrende organ:

Aksjeselskapets øverste organ er generalforsamlingen. Generalforsamlingen er eiernes organ i selskapet. Aksjekapitalen i et aksjeselskap må være på minimum Kr 30 000,-

Eiermyndigheten i denne typen selskap er formalisert slik at myndighetene må utøves gjennom generalforsamlingen. Dette betyr at kommunen som aksjeeier ikke kan intervensere uten at dette skjer i form av en beslutning fra generalforsamlingen. I generalforsamlingen kan eierne gjennom generalforsamlingsvedtak fastsette rammer og gi nærmere regler for styret og daglig leder av selskapet. Det er generalforsamlingen som velger styret.

I generalforsamlingen møter kommunen normalt med en representant. Dette kan være ordføreren, jf. kommunelovens § 9. Dersom ordføreren selv ikke møter, kan kommunen være representert med en fullmektig. Kommunestyret kan før generalforsamlingen avholdes treffe vedtak som binder opp representantens stemmegivning på generalforsamlingen.

I selskaper hvor kommunen eier samtlige aksjer, kan kommunestyret beslutte at et samlet kommunestyre skal utgjøre generalforsamlingen kan f.eks. også besluttes at formannskapet skal utgjøre generalforsamlingen. Det vil allikevel være slik at det må stemmes samlet for selskapets aksjer når kommunestyret /formannskapet er generalforsamling.

Aksjonæravtaler benyttes ofte for å detaljere forholdet mellom aksjonærene.

Aksjonæravtalen kan regulere ulike eierspørsmål så som stemmerett, fordeling av styreplasser, innsynsrett, innskuddsplikt og forkjøpsrett.

Styret har det overordnede ansvar for forvaltningen av selskapet. Som hovedregel er det styret som ansetter daglig leder og er dennes overordnede. Daglig leder skal styre selskapet etter de planer, retningslinjer og prinsipper styret har vedtatt.

Styring og kontroll:

En aksjonær har ulike rettigheter i et selskap beroende på hvor stor andel av selskapet vedkommende eier. For kommunen er det derfor viktig at eierandelen er tilpasset kommunes formål med eierskapet. Dersom kommunen har strategiske målsetninger for sitt eierskap bør kommunen ha kontroll med selskapet ved å eie 50% eller mer av de stemmeberettigede aksjene i selskapet.

Dersom kommunen ønsker maksimal frihet over selskapet bør kommunen eie selskapet fullt ut.

Dersom eierskapet er av mer finansiell karakter vurderes det ikke å være så betydningsfullt hvor stor andel av selskapet kommunen eier.

• **100% (aksjer og stemmer)**

I denne situasjonen trenger ikke eieren å ta hensyn til de rettigheter og regler som ellers gjelder for å gi vern til øvrige aksjonærer. Et selskap eiet 100% kan ses på som et datterselskap i et konsern, der kommunen representerer konsernet eller morselskapet.

• **90% (aksjer og stemmer)**

Dersom en aksjonær eier over 90% av aksjekapitalen og stemmene i et aksjeselskap, kan vedkommende majoritetsaksjonær tvangsutløse de øvrige aksjonærene i selskapet, og konsernbidrag kan gis mellom selskap i konsernforhold.

• **67% (stemmer)**

Vedtak om endring av et selskaps vedtekter forutsetter minst to tredeler av stemmene. Det samme gjelder beslutninger om fusjon eller fisjon, vedtak om forhøyelse eller nedsettelse av aksjekapitalen, opptak av konvertible lån, vedtak om omdanning og vedtak om oppløsning av selskapet.

• **50% (stemmer)**

Eksempel på beslutninger som fattes med alminnelig flertall er valg av styremedlemmer, godkjenning av årsregnskap og vedtak om utdeling av utbytte. Vedtak og aksjonæravtaler kan regulere behov for bredere, men ikke snevrere tilslutning ved slike saker.

• **34% (stemmer)**

Dersom en aksjonær har mer enn en tredjedel av stemmene, vil denne normalt ha negativ kontroll over mange av de vesentligste beslutningene i selskapet. Særlig gjelder dette vedtektsendringer.

Kommunens økonomiske interesser:

Økonomisk risiko i forbindelse med eierandel i aksjeselskaper er direkte knyttet til verdien av aksjekapitalen som kommunen har skutt inn. Selskapets midler disponeres av selskapets styre og daglig leder. Ønsker kommunen(e) som eier av selskapet å ta ut midler, må dette skje etter aksjelovens regler om utdeling av utbytte eller fondsemisjon. Utdeling av utbytte til eierne kan bare foretas etter forslag fra styret og må vedtas av generalforsamlingen.

Innenfor aksjelovens rammer kan det gjennom aksjonæravtalen hjemles ytterligere handlingsregler for disponering av selskapets overskudd. Dette vil være bindende for styrets innstilling og generalforsamlingens vedtak.

Det eksisterer også allmennaksjeselskap (ASA). Dette er selskaper med svært mange eiere og er ikke en aktuell organisasjonsform for deler av den kommunale virksomheten.

Rammer for utøvelse av eierselskap i aksjeselskaper AS:

Eierstyring	Kommentar
Regulert	Lov om aksjeselskaper
Generalforsamling	<p>Generalforsamlingen er selskapets øverste myndighet. I dette ligger det at generalforsamlingen kan treffe vedtak i alle selskapsaker, med mindre loven forbeholder avgjørelsesmyndigheten for andre organer. Dermed ligger det i generalforsamlingens stilling som selskapets øverste myndighet at generalforsamlingen kan instruere andre selskapsorganer, omgjøre deres beslutninger eller direkte treffe avgjørelse i andre selskapsorganers saker med mindre lov på særskilte områder fratruer generalforsamlingens den myndighet.</p> <p>Generalforsamlingen godkjenner selskapet årsregnskap og åreberetningen samt eventuelle andre saker som vedtektene har lagt til den ordinære generalforsamlingen å avgjøre.</p> <p>I selskaper med bedriftsforsamling, eller hvor det er avtalt at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling, er generalforsamlingens myndighet begrenset når det gjelder større investeringer. Generalforsamlingen har ikke instruksjonsmyndighet over de generalforsamlingsvalgte medlemmene av bedriftsforsamlingen. Generalforsamlingens overordningsforhold ovenfor bedriftsforsamlingen viser seg først og fremst ved at generalforsamlingen bestemmer hvem som skal være de generalforsamlingsvalgte medlemmene av bedriftsforsamlingen. Disse utgjør bedriftsforsamlingens flertall, og generalforsamlingen kan når som helst og uten nærmere begrunnelse fjerne medlemmer av bedriftsforsamlingen som den har valgt og erstatte disse med nye.</p> <p>Utenfor generalforsamlingen har aksjeeierne ingen myndighet i selskapet.</p> <p>Styret skal innkalle til ekstraordinær generalforsamling når aksjeeiere som representere minst en tidel av aksjekapitalen skriftlig krever det, for å få behandlet et bestemt angitt emne.</p>
Vedtekter, aksjonærvtale	<p>Vedtektene inneholder en del bestemmelser som identifiserer og konkretiserer selskapsforholdet.</p> <p>Bestemmelser om eierstyring kan innarbeides i vedtektene, for eksempel at andre saker enn de obligatoriske etter loven skal behandles i ordinær generalforsamling eller det kan fastsettes at visse saker skal forelegges generalforsamlingen, enten slik at de saker det gjelder skal være godkjent av generalforsamlingen for at det skal foreligge et gyldig vedtak eller slik at saken forelegges til informasjon før det treffes vedtak.</p>

Tabellen viser kommunens utøvelse av eierskap gjennom de formelle kanalene for eierstyring.

5. Stiftelser

Rettslig stilling og lovgivning:

Stiftelser er regulert i stiftelsesloven.

En stiftelse skiller seg fra de andre selskapsformene ved at den ikke har noen eiere eller deltakere. Stiftelsen er selveiende. Når stiftelsen er opprettet har oppretterne eller stifterne ikke lenger rådighet over formuesverdien som er overført stiftelsen.

Egnethet: En stiftelse vil kunne være en egnet organisasjonsform for løsning av bestemte oppgaver som man ønsker å skille ut og gi full selvstendighet. Siden en stiftelse ikke kan ha eiere, kan en kommune ikke øve innflytelse i stiftelsen på grunnlag av eierskap. Dette kan fremstå som en ulempe ved bruk av stiftelsesformen, men samtidig gi mulighet for å sikre verdier også under skiftende

forhold. Lovverket for stiftelser er de siste årene blitt en del endret. Reglene for avvikling av stiftelser er komplekse. Både styret og stifterne må godkjenne avviklingen. I tillegg stilles det krav om godkjenning hos Stiftelsestilsynet før den formelle avviklingen kan finne sted.

Styrende organ: Stiftelsen ledes av et styre oppnevnt i tråd med vedtektene i stiftelsen. Stiftelsen må ha et bestemt formål. Stiftelsesformen er relativt lite benyttet av kommunen i de siste år, og anses uegnet dersom kommunen ønsker noen som helst form for styring, innflytelse eller kontroll.

1.3 "Å eie er å ville"

Innledning

Utgangspunktet for det norske kommunale og regionale politiske systemet er at det er et representativt og demokratisk system. Det lokale og regionale politiske lederskapet blir valgt av folket i lokale og regionale valg, og en sentral oppgave for de folkevalgte er å forsøke å ivareta innbyggernes interesser og ellers utvikle det kommunale eller regionale nivå i tråd med det enkelte partis program.

Som en del av sitt verv i kommunestyre eller fylkesting, får man også ansvaret for å forvalte kommunens interesser i ulike selskaper. Disse selskapene er i utgangspunktet enten eid av kommunene alene, sammen med andre offentlige eiere eller eid sammen med private interesser. Det betyr at man i mange tilfeller kan stå overfor andre eiere med klare ambisjoner for det enkelte selskap, det være seg konkrete målsettinger vedrørende avkastning, lokalisering, regional utvikling osv.

Samtidig er det en realitet at eierskap, og hva man ønsker med sine eierposisjoner i enkelte selskap, normalt ikke har inngått som en del av de sentrale politiske debattene i forkant av valg. Den politiske debatten blant politikerne har i hovedsak vært fokusert på det som er ansett som tradisjonelle kommunale tjenester, som skole, helse og omsorg, kvalitet på veg- og kollektivnett og ulike avgifter. Politikerne er slik sett normalt ikke fokusert på de problemstillinger som eierskap i ulike selskaper kan medføre.

"Å eie er å ville"

All den tid kommunepolitikerne har som sin primære oppgave å legge forholdene til rette for god og effektiv kommunal drift til beste for innbyggerne, er det naturlig å forvente at politikerne har et bevisst forhold til hvorfor man har etablert ulike kommunale selskaper. Om man kanskje burde se med friske blikk på de man har, eller hva man vil med kommunens eierposisjoner i selskaper man eier sammen med andre.

Men selv om utsagnet er kort og fyndig, er det viktig å være oppmerksom

på at konsekvensene av å følge oppfordringen i utsagnet innebærer mange vanskelige problemstillinger. Det å utvikle, etablere eller å ivareta en eierskapspolitikk er ikke lett. Problemstillingene er sammensatte og rører ved alle de oppgaver som følger ved å være en lokalt folkevalgt. Utviklingen og ivaretagelsen av en eierskapspolitikk kan i enkelte tilfeller utfordre alle rollene man har som lokalt folkevalgt, både ombudsrollen, arbeidsgiverrollen og samfunnsutviklerrollen.

Dette leder oss fram til hovedspørsmålet i en diskusjon om eierskapspolitikk; hvorfor driver og eier kommunen selskaper, hva er selve eierideen, dvs. hva er det kommunale formålet med selskapet eller den kommunale eierandelen i selskapet? Hva er det man vil med sitt eierskap?

Disse problemstillingene er både av overordnet og konkret karakter avhengig av på hvilket nivå man diskuterer. Det betyr også at en i kommunen bør forsøke å skille mellom det som er kommunens eierskapspolitikk og det som er kommunens eierstrategi. Eierskapspolitikken er de overordnede premisser som kommunen legger til grunn for forvaltningen av sine selskaper eller eierandeler. Litt spisst kan det sies at eierskapspolitikken er de krav kommunen setter til seg selv som eier. Politiske temaer kan her være spørsmålet om praktisering av prinsippet om mer-offentlighet, premisser for valg av styremedlemmer, premisser for valg av selskapsorganisering og premissene for hvordan eierstyringen skal skje. Eierstrategi er de prioriteringer, tiltak og resultatkrav kommunen har overfor det enkelte selskap for å sikre at selskapet ivaretar de målsettinger som eierne har satt.

Ved fremtidige saker om mulig selskapsdannelse skal følgende 4 motiver benyttes i vurderingen av motiver og formålet med selskapet, og skal tydelig fremgå av beslutningsunderlaget:

1. Finansielt motivert

Selskaper hvor motivet og hovedbegrunnelsen for eierskapet er store muligheter for økonomisk utbytte av innskutt kapital og sterk begrensning av kommunens økonomiske risiko.

2. Politisk motivert

Selskapsdannelser der motivet er begrunnet i hovedsak med fellesløsninger bidrar til mer effektiv tjenesteproduksjon enn å yte tjenesten selv. Sentralt her er å oppå økt mengde av tjenester for de midlene som er til disposisjon og bedre forvaltning av anleggsmidlene.

3. Effektivisering av tjenesteproduksjon

Selskapsdannelser som er motivert og begrunnet i at kommunen gjennom selskapet vil oppnå totalt sett mer samfunnsøkonomiske gunstige resultater/gjennomføring av oppgaver. Offentlig engasjement og styring i oppgaveløsningen vil stå sentralt i begrunnelsen for denne kategorien selskaper.

4. Regionalpolitisk posisjonering

Selskapsdannelser som er motivert og begrunnet i at det styrker regionens muligheter og posisjon til å gjennomføre oppgaver i forhold til andre regioner nasjonalt. Her kan også posisjonering for å utløse statlige midler/prioriteringer være en del av begrunnelsen.

1.4 Prinsipper for ett godt eierskap

Prinsipper for ett godt eierskap:

KS Eierforum har 18 anbefalinger i forhold til etablering av systemer og rutiner for å sikre best mulig eierskap, selskapsledelse og kontroll av kommunale/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak.

1. Opplæring av folkevalgte
2. Utarbeidelse av eierskapsmeldinger
3. Utarbeidelse og revidering av formål og selskapsstrategi
4. Vurderinger og valg av selskapsform
5. Fysisk skille mellom monopol og konkurransevirkosomhet
6. Plan for selskaps- og forvaltningskontroll i eierskapsmelding
7. Sammensetning av eierorgan
8. Gjennomføring av eiermøter
9. Valgkomite for styreutnevning i aksjeselskap og interkommunale selskaper
10. Rutiner for kompetansevurdering av selskapsstyrene
11. Styresammensetning i konsernmodell
12. Oppnevning av vararepresentanter
13. Habilitetsvurderinger og politisk representasjon i styrene
14. Kjønnrepresentasjon i styrene
15. Godtgjøring til styremedlemmer
16. Arbeidsgiverorganisering
17. Etikk og samfunnsansvar
18. Administrasjonssjefens rolle vs. foretakene

Krav rettet mot eier

1. Det skal være åpenhet knyttet til kommunens eierskap.
 - a. Meroffentlighet bør være et prinsipp.
 - b. Det skal være åpenhet rundt eierkommunenenes valg av styremedlemmer.

- c. Det skal være åpenhet rundt godtgjørelse til styret.
2. Før en mulig selskapsdannelse bør analyseres hva eier ønsker oppnådd ved å opprette et selskap fremfor en mer tradisjonell etatsorganisering.
- a. Tilsvarende analyse bør gjøres ved utarbeiding av eierstrategi.
3. Eier bør fremme sine interesser gjennom generalforsamling og representantskap.
- a. Politisk vedtatt eierstrategi binder deltakerne i generalforsamling og representantskap.
- b. Det bør utarbeides en aksjonær-/eieravtale som beskriver forholdet mellom eierne, informasjon til eierne utenom representantskap/generalforsamling, selskapets virksomhet og valg av styret.
4. Eier gir klare mål for selskapet. Styret er ansvarlig for realisering av målene.
- a. Eierskapet bør være forutsigbart og langsiktig (utover fire år).
- b. Eierne i samspill med styret og ledelsen skal sikre god ledelse av selskapet. Herunder bør fokuseres hvordan eierne og styret sammen skal kunne påvirke ledelsens arbeid med utgangspunkt i selskapets behov.
- c. Aktiv eierstyring krever tverrpolitisk forståelse av hvorfor kommunen er engasjert i selskapet.
- d. Eier bør utforme styreinstruks som beskriver styrets mandat og sammensetning, styremøtenes forretningsorden og saker som skal styrebehandles, saksbehandlingsregler (lovgrunnlag), og informasjon utenom styremøter.
- e. Det bør være klart skille mellom eier og kunde/bruker for å unngå mistanke om at selskap hvor kommunen står som eier forfordes i forhold til andre selskap, eller at det stilles for lave krav fra eier eller på andre måter er tildelt ressurser som gir et ekstra konkurransefortrinn.
- f. Hvorvidt selskapet skal utføre oppgaver etter egenregiprinsippet, eller konkurranse eksponeres, bør tydelig fremgå av vedtekter eller selskapsavtale.
- g. Ved tjenesteleveranse fra selskapet til de samme eierkommunene bør det stilles krav om tjenesteavtaler.
- h. Gjennom krav til resultat og rapportering gir eieren tydelig signaler på hva som forventes av virksomheten. Det er naturlig at eier måler resultatkrav uttrykt med avkastning på den kapitalen de forvalter, krav til kundetilfredshet og HMS forhold, samt likestillingskrav i forhold til styrende organer.
- i. Det bør utarbeides en klar og forutsigbar utbyttepolitikk. I selskaper der virksomheten har karakter av næringsdrift bør en offentlig eier stille de samme krav til avkastning på investert kapital, som det en privat eier vil gjøre.
5. Eiermelding utarbeides om kommunenes samlede eierskap.

Krav rettet mot selskapet

6. Selskapet skal være bevisst sitt samfunnsansvar.
- a. Selskapene bør rapportere etter bærekraftig utviklingsprinsippet, det vil si å integrere økonomisk, miljømessig og sosial rapportering.
7. Eierne skal likebehandles.
- a. Selskapet skal gi dekkende informasjon i god tid om saker som er til behandling, saksdokumentene bør være utførlig nok til at eierne kan ta stilling til alle saker

som behandles.

b. I aksjeselskaper bør innkalling og saksdokumenter til generalforsamling sendes minst fire uker før generalforsamlingen.

c. For interkommunale selskaper skal innkalling og saksdokumenter til representantskapsmøte sendes minst fire uker før møtet skal holdes.

8. Selskapets åpningsbalanse skal være tilpasset formålet med eierskapet og selskapets situasjon.

a. Finansieringen av selskapet må tilpasses typen av virksomhet.

b. Selskapet bør ha en egenkapital som er tilpasset mål, strategi og risikoprofil.

c. Selskapet bør ha en strategi på kapitalbinding - stor kapital kan anses å ikke være ønskelig for kommunen.

d. Lønns- og insentiv ordninger utformes slik at de fremmer verdiskapingen, og skal være rimelige. Hovedprinsippet bør være at selskapene med kommuner som eier følger kommunal lønnsstrategi.

9. Styresammensetningen skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets egenart.

a. Styresammensetningen må sees i forhold til formål, ulike selskaper krever ulike tilnærminger til styrets sammensetning.

b. Det er viktig at styret velges med fokus på selskapets behov, vedkommendes kompetanse og styrets totale sammensetning.

c. I selskaper med betydelige sektorpolitiske målsettinger bør det vurderes konkret om styrets medlemmer bør ha nær tilknytning til kommunens politiske og administrative ledelse.

10. Styret skal, overfor daglig leder, på uavhengig grunnlag ha en aktiv rolle med henhold til service, kontroll, strategi og ressursituasjon. Styret bør:

a. Tilrettelegge for god dialog på generalforsamlingen mellom eiere, styret og ledelsen.

b. Fastsette en årlig plan for sitt arbeid med særlig vekt på mål, strategi og gjennomføring.

c. Utarbeide plan for eget arbeid og egen kompetanseutvikling, samt evaluere sin virksomhet.

d. Nye styremedlemmer må bevisstgjøres ansvar og rolle.

11. Saksforberedelse til møter i eierorgan

a) I alle selskaper stilles krav om at sakliste og saksdokumenter til representantskapet, generalforsamling eller andre eierorgan i selskapet skal sendes ut min. 30 dager før møtet. Dokumentene sendes ordfører/valgte representanter og rådmannen.

12. Administrativ støtte i eierstyring

a) Blant rådmennene fordeles et særskilt ansvar for oppfølging av selskapene. Den som har koordineringsansvaret for et selskap har i oppgave å følge med i selskapet sin aktivitet gjennom året, og i forbindelse med eiermøtene initiere felles drøfting av sakene. Gjennomgang av årsmelding før generalforsamling / representantskapsmøte er en slik oppgave. Hensikten med en slik arbeidsfordeling er styrke administrasjonens oppgave med å kunne bistå ordfører/valgte representanter i forkant av eiermøtene.

1.5 Kjøreregler

Arbeidsformer for politisk og administrativ utøvelse av eierstyring

Følgende regler og arbeidsformer bør gjelde i eierstyringen.

De valgte representantenes roller

- a) De valgte representantene skal ivareta kommunens interesser gjennom en aktiv deltakelse i selskapenes eierorgan.
- b) I styrene løses oppgaver til beste for selskapets utvikling og i samsvar med eiernes krav.
- c) Der det er mer enn én representant valgt av kommunestyret skal det utpekes en fraksjonsleder som har særlig ansvar for koordinering i forkant av eiermøter i selskapet.
- d) I enkeltsaker av prinsipiell eller av stor betydning kan kommunestyret og/eller formannskapet instruere representantene.

Politiske avklaringer i forkant av møter i selskapene

De valgte representantene fra Sirdal kommune skal ha anledning til å få en eventuell politisk avklaring i forkant av møter i selskapene. Det gjelder eier relaterte saker generelt, og saker av uvanlig art eller stor betydning spesielt. Politiske avklaringer/signaler gis på følgende måte:

Rapportering om utvikling av eierstrategi i Sirdal Kommune

Det bør etableres en rutine der det hvert år i ett kommunestyremøte rapporteres fra alle selskapene Sirdal kommune har eierinteresser i, og at kommunens eierstrategi drøftes. Eventuelle endringer i strategi og/eller tiltak i forhold til enkelte selskaper skal behandles på dette møtet. Følgende bør drøftes i det årlige møte:

- a) Kommunens samlede eierstrategi.
- b) Årsrapport og årsregnskap fra selskapene i konsernstrukturen legges frem.
- c) Andre viktige tema innen eierstyring som:
 - Utvikling i selskapene generelt og i forhold til utvalgte nøkkeltall
 - Risiko og framtidsutsikter
 - Behov og ønsker om mulige tiltak og endringer fremover.

Administrativ støtte

Rådmannen bistår folkevalgt representantene, formannskap og kommunestyre på følgende måte:

- a) oversikt over selskapene med tilhørende vedtekter, selskapsavtaler, tjenesteavtaler og lovverk som holdes à jour.
- b) oversikt over selskapenes årsrapporter og årsregnskap, samt budsjettdokumenter.
- c) å yte administrativ bistand til de valgte representantene og bistå ordfører i forhold til faglige forhåndsavklaringer.

d) saksforberede kommunens eiermøte som gjelder hele kommunens eierstrategi.
e) ha en fast kontaktrutine med administrasjonen i de øvrige eierkommunene, med vekt på selskaper av stor betydning for kommunen med fokus på kompetanseutvikling av kommunens eierskapsrolle og gjennomføring av oppdrag gitt av kommunestyre i eiermøtet.

Kapitalstrukturen

Kapitaliseringen av et selskap, vurdert etter forholdet mellom gjeld (fremmedkapital) og egenkapital, er et vesentlig eierspørsmål. For mye og for lite egenkapital kan medføre effektivitetstap. Ideelt sett bør det for hver virksomhet foretas regelmessige analyser av kapitalstrukturen. Forretningsrisiko, bransjemessige særtrekk, prisen på fremmedkapital og finansiell styrke er alle forhold som må vurderes når virksomhetens kapitalstruktur skal bestemmes.

Vanligvis er verdiskaping over tid det overordnede mål for eier. Dette bør også gjelde for de kommunalt eide virksomheter. Som eier vil kommunen påvirke kapitalstrukturen både gjennom avkastningskrav, forventninger til utbytte, kapitalnedsettelse og ved emisjoner.

Avkastningen fra virksomhetene kan kanaliseres til eier på tre måter: Renter på lån til selskapet, aksjeutbytte, kapitalnedsettelse og verdiøkning av virksomhetenes egenkapital.

For mange av de kommunale eierengasjementene ligger det andre formål enn de avkastningsmessige til grunn for eierskapet. Disse vil kunne gå på bekostning av økonomisk lønnsomhet. Uansett om kommunen velger å prioritere andre verdier i enhetene fremfor økonomiske mål må det forutsettes effektiv drift.

1.6 Eiers løpende avkastning – utbyttepolitikk

I alle selskaper der formålet ikke er politisk må det stilles krav om avkastning til eier. Den økonomiske risiko kommunen utsetter fellesskapets verdier for gjennom engasjement i ulike selskaper må forsvares gjennom en løpende avkastning. I selskaper der virksomheten har karakter av næringsdrift bør en offentlig eier stille de samme krav til avkastning på investert kapital, som det en privat eier vil gjøre. Utbyttet kommunen hever fra sine selskaper går med til å drive kommunens velferdstilbud for innbyggerne. Et økt utbytte setter kommunen i stand til å yte enda bedre eller flere tjenester. Det er derfor god velferdspolitik at kommunen som eier krever avkastning på sine verdier som står i samsvar med risikoen. Utbyttene skal overveiende ta utgangspunkt i selskapets økonomiske situasjon. Likevel skal eiers kapitalbehov og eiers muligheter for alternativ investering vektlegges i en totalvurdering av utbyttene. Eiers formål med eierskapet vil danne rammer for utbyttet.

Når det gjelder selskaper der kommunens eierskap i det vesentlige kan sies å være finansielt motivert, kan et utgangspunkt for fastsettelse av avkastningsmål være

kapitalverdimodellen. Til grunn i denne modellen ligger risikofri rente samt en risikopremie ut fra egenskaper ved selskapet. Dette gir uttrykk for kapitalens alternativkostnad. I de tilfeller der kommunens eierskap er politisk og strategisk motivert, er det viktig at kostnadene med å løse samfunnsoppgavene som disse selskapene har, blir synliggjort. På den måten vil en få belyst hva denne type oppgaver reelt koster kommunen. En må søke å skille ut ressursbruk og grad av måloppnåelse for nærmere definerte mål. Dersom det ikke er mulig å foreta et slikt skille, kan en søke å synliggjøre disse kostnadene gjennom å få frem avvik fra verdimaksimerende mål. Det bør ha en betydelig egenverdi for kommunen å få frem kostnadene ved de samfunnsmessige oppgaver kommunen skal løse.

1.7 Tilsyn og kontroll

Kontrollutvalget skal føre tilsyn med kommunens eierskap

Etter kapittel 12 i kommuneloven skal kontrollutvalget føre kontroll med kommunens eierskap i selskaper. Forskrift om kontrollutvalg hjemler at utvalget plikter å påse at det gjennomføres kontroll med forvaltning av kommunens eierinteresser og om eierinteressene utøves i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Selskapskontroll

Kontrollutvalget er ansvarlig for at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper. Kommunestyret kan fastsette regler for kontrollutvalgets og revisors kontroll med forvaltning av kommunens interesser i selskapet og fastsette hvilke dokumenter mv. som skal sendes kommunens kontrollutvalg og revisor fra selskapene.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll som skal vedtas av kommunestyret.

Kontrollutvalget bør fokusere på langsiktig eierskap

Det fokuseres i lovverket på kontroll, men kommunens eierinteresser bør også ivaretas gjennom strategiske fremtidsrettede visjoner. Kontrollutvalget bør fokusere på og bidra til at kommunens eierinteresse er langsiktig. Kontrollutvalget kan dermed utfordre og være bidragsyter til at kommunen blir en god eier av samfunnsansvarlige virksomheter.

Kontrollutvalgets og revisors rett til å være til stede i det operative eierorgan

Kontrollutvalget og kommunens revisor skal varsles og har rett til å være til stede i representantskaps- og generalforsamlingsmøter, jfr kommunelovens § 80.

Del II Selskapene i konsernstrukturen

Virksomheter med offentlige eierandeler der Sirdal Kommune deltar:

Kommunal forretningsdrift

Selskap	Org.nummer	Andel
IRS Miljø IKS	995 055 244	23,1%
Kommunerevisjonen Vest	974 783 169	6,7 %
Agder Sekretariat	988 798 185	
Vest Agder museet IKS	989 072 048	1 %
Interkommunalt Arkiv i Vest-Agder	971 531 673	1,42%

Selvstendige kommuneforetak

Selskap	Org.nummer	Andel
Asvo Sirdal	979 624 603	100%
Flekkefjord produkter	927 420 074	7,21%
Kommunekraft AS	866 818 452	2%
Agder Energi AS	981 952 324	2,07%
Sirdal Industribygg AS	830 963 502	100%
Sirdalsvekst KF	984 776 322	100%
Lister Kompetanse	986 488 111	8,11%
Lister Nyskaping	984 004 389	3,65%

Private foretak med begrenset ansvar

Selskap	Org.nummer	Eierandel
Visit Sørlandet	993 995 282	0,6 %
Sirdal Boligutleie	986 351 353	51%

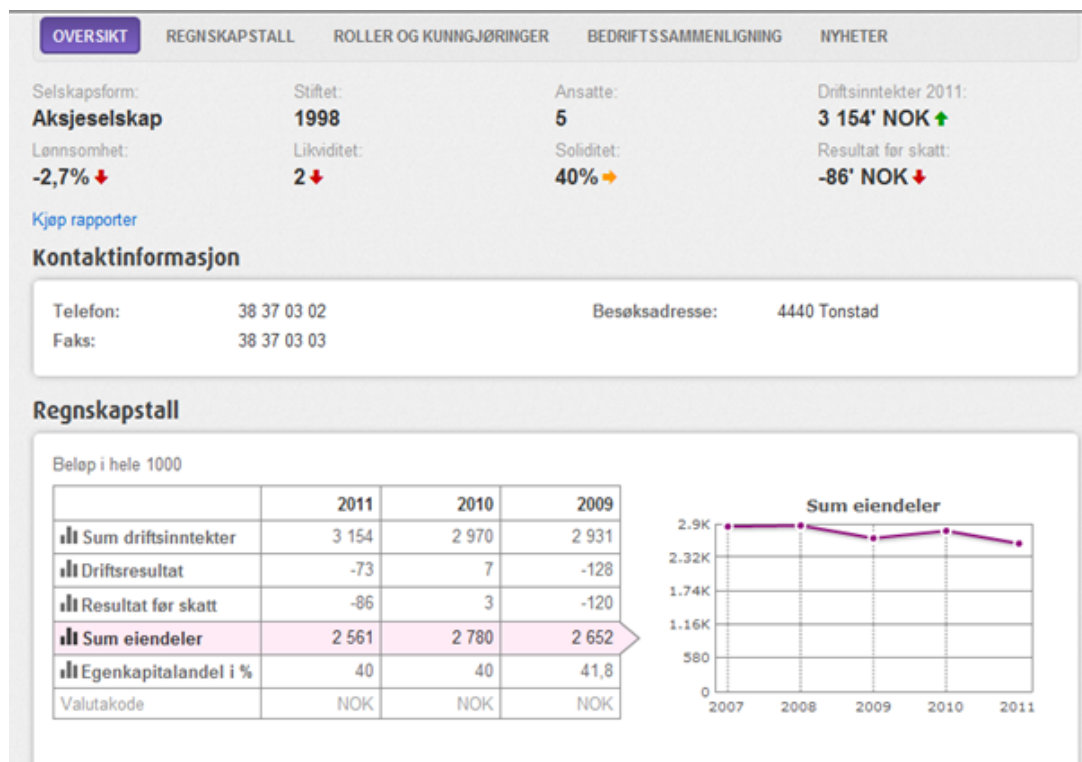
2.2 En enkel beskrivelse og oversikt med nøkkeltall over alle selskaper kommunen er medeier i.

(Kilde: www.proff.no)

ASVO SIRDAL

Formål:

Selskapets formål er å skape varige arbeidsplasser for yrkeshemmede, primært personer med psykisk og fysisk funksjonshemming bosatt i Sirdal kommune.

Offisiell foretaksinformasjon

Juridisk navn:	Asvo Sirdal AS	Adresse:	Dalevegen 15, 4440 Tonstad
Daglig leder:	Johan Michael Malm	Org nr:	979 624 603
Stiftelsesdato:	15.01.1998	Antall ansatte:	5
NACE-bransje:	88.994 Varig tilrettelagt arbeid, 16.290 Produksjon av andre trevarer og varer av kork, strå og flettematerialer	Aksjekapital:	200 000

Roller

Daglig leder	Johan Michael Malm (f 1963)
Styrets leder	Egil Netland (f 1962)
Styremedlem	Helga Bjunes (f 1955)
Styremedlem	Astrid Josdal (f 1941)
Styremedlem	Kåre Lindeland (f 1947)
Styremedlem	Esther Aud Tjørhom (f 1944)
Varamedlem	Steinar Skretting (f 1952)
Revisor	Øksendal Revisjon AS
Regnskapsfører	Sirdal Regnskapslag Sa

Fra Proff® Forvalt, kilde: Brønnøysundregistrene

Aksjonærer

Navn	Ant aksjer	Andel i %
Sirdal Kommune (morselskap)	20	100%

Flekkefjord produkter AS

Formål:

Å drive attføring gjennom avklaring, arbeidstrening og kvalifisering, med sikte på formidling til ordinært arbeid.

Selskapsform: Aksjeselskap	Stiftet: 1974	Ansatte: 25	Driftsinntekter 2011: 20 741' NOK ↑
Lønnsomhet: -2,7% ↑	Likviditet: 2,2 ↓	Soliditet: 63,8% ↓	Resultat før skatt: -512' NOK ↑

[Kjøp rapporter](#)

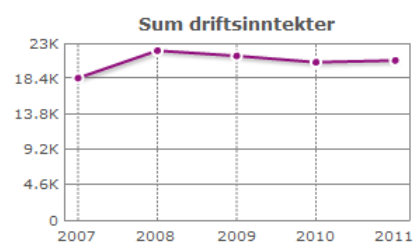
Kontaktinformasjon

Telefon:	38 32 70 70	Besøksadresse:	Svegeskogen 11, 4400 Flekkefjord
Faks:	38 32 70 71		

Regnskapstall

Beløp i hele 1000

	2011	2010	2009
Sum driftsinntekter	20 741	20 545	21 341
Driftsresultat	-431	-479	916
Resultat før skatt	-512	-588	782
Sum eiendeler	14 982	15 309	16 964
Egenkapitalandel i %	63,8	65,8	62,9
Valutakode	NOK	NOK	NOK

Offisiell foretaksinformasjon

Juridisk navn:	Flekkefjord Produkter AS	Adresse:	Svegeskogen 11, 4400 Flekkefjord
Daglig leder:	Thor Eivind Fosse	Org nr:	927 420 074
Stiftelsesdato:	10.12.1974	Antall ansatte:	25
NACE-bransje:	88.993 Arbeidstrening for ordinært arbeidsmarked, 25.620 Bearbeiding av metaller	Aksjekapital:	763 000

Roller

Daglig leder	Thor Eivind Fosse (f 1971)
Styrets leder	Reidar Arvid Gausdal (f 1949)
Nestleder	Birger Åtland (f 1963)
Styremedlem	Solveig Edvardsen (f 1953)
Styremedlem	Bernhard Egeland Liestøl (f 1986)
Styremedlem	Karen Elisabeth Halvorsen Andersen (f 1948)
Styremedlem	Alfred Larsen (f 1971)
Varamedlem	Marianne Hartveit (f 1972)
Varamedlem	Sigurd Østebø Tobiassen (f 1970)
Varamedlem	Djuro Petrovic (f 1956)
Varamedlem	Britt Monika Strømland (f 1972)
Varamedlem	Siv Galdal Olsen (f 1968)
Varamedlem	Lena Rannestad Kloster (f 1972)
Revisor	Johansen Revisjon AS
Regnskapsfører	Regnskap-Service Flekkefjord AS

Fra Proff® Forvalt, kilde: Brønnøysundregistrene

Aksjonærer

Navn	Ant aksjer	Andel i %
Flekkefjord Kommune	339	44.5%
Kvinesdal Kommune	199	26.2%
Vest-Agder Fylkeskommune	83	11%
Andre	80	10.5%
Sirdal Kommune	59	7.8%

Kilde: Sist innleverte årsregnskap, samt Proff® Forvalt

Kommunekraft AS

Formål:

Formidle aksjeeiernes disponible kraft, herunder konsesjonskraft, og drive annen virksomhet tilknyttet slik formidling.

Selskapsform: Aksjeselskap	Stiftet: 1993	Ansatte: 1	Driftsinntekter 2011: 1 923' NOK ↓
Lønnsomhet: 25,4% ↓	Likviditet: 3,6 ↑	Soliditet: 72% ↑	Resultat før skatt: 754' NOK ↓

[Kjøp rapporter](#)

Kontaktinformasjon

Telefon:	991 19 900	Besøksadresse:	Akersgata 30, 0158 Oslo
Faks:	997 47 000	Postadresse:	Postboks 1148 Sentrum, 0104 Oslo
		E-post:	kb@lundogco.no
		Hjemmeside:	www.kommunekraft.no

Regnskapstill

Beløp i hele 1000

	2011	2010	2009
Sum driftsinntekter	1 923	2 423	761
Driftsresultat	747	1 310	-264
Resultat før skatt	754	1 313	-255
Sum eiendeler	2 971	2 367	843
Egenkapitalandel i %	72	67,4	52,8
Valutakode	NOK	NOK	NOK

[Vis alle regnskapst:](#)

Offisiell foretaksinformasjon

Juridisk navn:	Kommunekraft AS	Adresse:	Akersgata 30, 0158 Oslo
Kontaktperson:	Anvid Bjarne Lillehaug	Org nr:	866 818 452
Stiftelsesdato:	28.04.1993	Antall ansatte:	1
NACE-bransje:	35.140 Handel med elektrisitet	Aksjekapital:	320 000

Roller

Kontaktperson	Avid Bjarne Lillehaug (f 1944)
Styrets leder	Avid Bjarne Lillehaug (f 1944)
Styremedlem	Benthe Enes Bondhus (f 1956)
Styremedlem	Solveig Sundbø Abrahamsen (f 1963)
Styremedlem	Kjell Idar Juvik (f 1966)
Styremedlem	Magny Torhild Roland Bransdal (f 1956)
Varamedlem	Øyvind Tveit (f 1953)
Varamedlem	Torill Selsvold Nyborg (f 1951)
Varamedlem	Nils Jarl Nessa (f 1948)
Varamedlem	Roar Obrestad (f 1946)
Revisor	Beckman Lundevall Revisjon AS

Fra Proff® Forvalt, kilde: Brønnøysundregistrene

Aksjonærer

Navn	Ant aksjer	Andel i %
Lvk	185	57.81%
135 Kommuner Med 1 Aksje Hver	135	42.19%

Agder Energi

Formål:

Utnytte, produsere, distribuere og omsette energi. Bidra til en sikker og rasjonell energiforsyning. Utnytte beslektede og lønnsomme forretningsmuligheter innen energi, kommunikasjon og infrastruktur.

Selskapsform: Aksjeselskap	Stiftet: 2000	Ansatte: 164	Driftsinntekter 2011: 10 716 000' NOK ↑
Lønnsomhet: 17,5% ↑	Likviditet: 0,6 ↓	Soliditet: 22,6% ↑	Resultat før skatt: 2 173 000' NOK ↑

[Kjøp rapporter](#)

Kontaktinformasjon

Telefon:	38 60 70 00	Besøksadresse:	Kjøita 18, 4630 Kristiansand
		Postadresse:	Postboks 603 Lundsiden, 4606 Kristiansand
		E-post:	firmapost@ae.no
		Hjemmeside:	www.ae.no

Regnskapstall

Beløp i hele 1000

	2011	2010	2009
Sum driftsinntekter	10 716 000	9 434 000	8 287 000
Driftsresultat	2 479 000	1 634 000	2 271 000
Resultat før skatt	2 173 000	1 371 000	2 789 000
Sum eiendeler	15 058 000	16 725 000	14 675 000
Egenkapitalandel i %	22,6	20,9	25,5
Valutakode	NOK	NOK	NOK

År	Driftsresultat (M NOK)
2007	1.2
2008	1.8
2009	2.4
2010	1.8
2011	2.5

Juridisk navn:	Agder Energi AS	Adresse:	Kjøita 18, 4630 Kristiansand S
Daglig leder:	Tom Victor Nysted	Org nr:	981 952 324
Stiftelsesdato:	14.04.2000	Antall ansatte:	164
NACE-bransje:	70.100 Hovedkontortjenester	Aksjekapital:	1 809 000 000
Datterselskaper	Agder Energi Vannkraft AS , Agder Energi Nett AS , Los AS , Otera AS , Agder Energi Varme AS , Solvea AS , Los Bynett AS , Los Bynett Privat AS , Agder Energi Venture AS , Innovasjon og Fou AS , Agder Energi Næringsbygg AS , Lundevågeveien 11 AS , Los Bynett Vestfold AS , Sopran AS , Ella Kommunikasjon AS		

Roller

Daglig leder	Tom Victor Nysted (f 1952)
Styrets leder	Sigmund Henning Kroslid (f 1947)
Største aksjonær:	Statkraft Industrial Holding AS

[Vis alle roller](#)

Bransjer og Søkeord

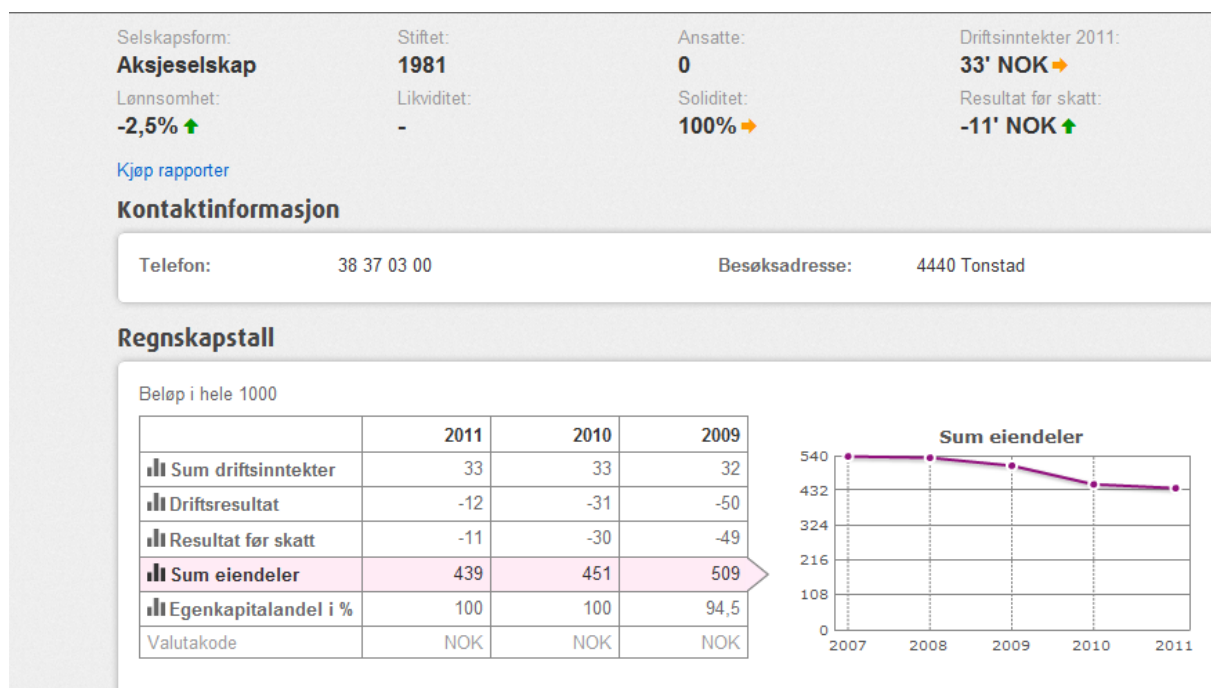
Bransjer:	Energiforsyning
Søkeord:	1, 2, 3, elektroentreprenør, energi, energiforsyning, kraft, strøm, vannkraft, vindkraft

Daglig leder	Tom Victor Nysted (f 1952)
Styrets leder	Sigmund Henning Kroslid (f 1947)
Nestleder	Lars Erik Torjussen (f 1963)
Styremedlem	Jon Vatnaland (f 1975)
Styremedlem	Øyvind Østensen (f 1958)
Styremedlem	Ole Johan Ekeland (f 1951)
Styremedlem	Katja Katariina Pajuniemi Lehland (f 1968)
Styremedlem	Steinar Asbjørnsen (f 1969)
Styremedlem	Steinar Bysveen (f 1958)
Styremedlem	Oddvar Emil Berli (f 1963)
Styremedlem	Gro Granås-Brattland (f 1967)
Styremedlem	Bente Zeline Rist (f 1967)
Styremedlem	Elisabeth Morthen (f 1959)
Varamedlem	Henning Villanger (f 1964)
Varamedlem	Roger Thorsland (f 1961)
Varamedlem	Morten Johnsen (f 1964)
Varamedlem	Kristin Steinfeldt-Foss (f 1964)
Varamedlem	Gøril Hannås (f 1968)
Varamedlem	Kjell Åge Røiland (f 1964)
Varamedlem	Arnt Haugland (f 1963)
Varamedlem	Leif Atle Beisland (f 1975)
Revisor	Ernst & Young AS

Sirdal Industribygg AS

Formål:

Eie industri-/næringsbygg i Sirdal kommune for utleie / egen drift, salg av bygg som ledd i næringsutvikling, samt hva hermed står i forbindelse med, herunder delta i andre selskaper med lignende virksomhet.

Offisiell foretaksinformasjon

Juridisk navn:	Sirdal Industribygg A/S	Adresse:	4440 Tonstad
Daglig leder:	Jan Magne Josdal	Org nr:	830 963 502
Stiftelsesdato:	20.11.1981	Antall ansatte:	0
NACE-bransje:	68.209 Utleie av egen eller leid fast eiendom ellers	Aksjekapital:	700 000

Roller

Daglig leder	Jan Magne Josdal (f 1951)
Styrets leder	Jan Magne Josdal (f 1951)
Styremedlem	Helge Tonstad (f 1949)
Styremedlem	Johan Arne Birkeland (f 1937)
Styremedlem	Svein Arnfinn Hompland (f 1956)
Styremedlem	Thor Jørgen Tjørhom (f 1962)
Styremedlem	Ivar Hognestad (f 1956)
Revisor	Øksendal Revisjon AS

Fra Proff® Forvalt, kilde: Brønnøysundregistrene

Aksjonærer

Navn	Ant aksjer	Andel i %
Sirdal Kommune (morselskap)	700	100%

Lister Kompetanse

Formål:

Selskapet skal ivareta regionens interesser knyttet til studier og utdanningstilbud på høgskole- og universitetsnivå i Lister-kommunene. Satsingsområdene skal være grunnutdanninger, samt kartleggingsoppgaver i forhold til etter- og videreutdanning på høgskole- og universitetsnivå. Selskapet skal legge vekt på koordinering og samordning av aktiviteter som kan bidra til å øke kompetansenivået i regionen, herunder også regionale prosjekter knyttet til utvikling og utnyttelse av kompetanse.

Selskapsform: Aksjeselskap	Stiftet: 2003	Ansatte: 1	Driftsinntekter 2011: 1 444' NOK ↑
Lønnsomhet: -20,8% ↑	Likviditet: 1,7 ↓	Soliditet: -55,4% ↑	Resultat før skatt: -107' NOK ↑
Kjøp rapporter			
Kontaktinformasjon			
Telefon:	941 68 444	Besøksadresse:	Nesg. 7, 4480 Kvinesdal
		E-post:	post@listerkompetanse.no
		Hjemmeside:	www.listerkompetanse.no
Regnskapstall			
Beløp i hele 1000			
	2011	2010	2009
Sum driftsinntekter	1 444	426	945
Driftsresultat	-108	-765	52
Resultat før skatt	-107	-765	53
Sum eiendeler	514	352	644
Egenkapitalandel i %	-55,4	-70,5	80,3
Valutakode	NOK	NOK	NOK

År	Resultat før skatt
2007	53
2008	-108
2009	52
2010	-765
2011	-107

Offisiell foretaksinformasjon

Juridisk navn:	Lister Kompetanse AS	Adresse:	Nesgaten 7, 4480 Kvinesdal
Daglig leder:	Hallfrid Os	Org nr:	986 488 111
Stiftelsesdato:	19.12.2003	Antall ansatte:	1
NACE-bransje:	85.599 Annen undervisning ikke nevnt annet sted	Aksjekapital:	185 000

Roller

Daglig leder	Hallfrid Os (f 1967)
Styrets leder	Ingunn Alice Biktjørn Foss (f 1960)
Nestleder	Jan Sigbjørnsen (f 1959)
Styremedlem	Marit Aamodt Nielsen (f 1948)
Styremedlem	Anne Barbro Aglen Bystadhagen (f 1962)
Styremedlem	Svein Bringsjord (f 1946)
Styremedlem	Jan Helge Werner Hansen (f 1965)
Varamedlem	Ånen Werdal (f 1951)
Varamedlem	Jonny Liland (f 1978)
Varamedlem	Olav Haavorstad (f 1946)
Varamedlem	Janne Nystøl Spilde (f 1969)
Revisor	Bruli Revisjon AS
Regnskapsfører	Økonomirådgivning AS

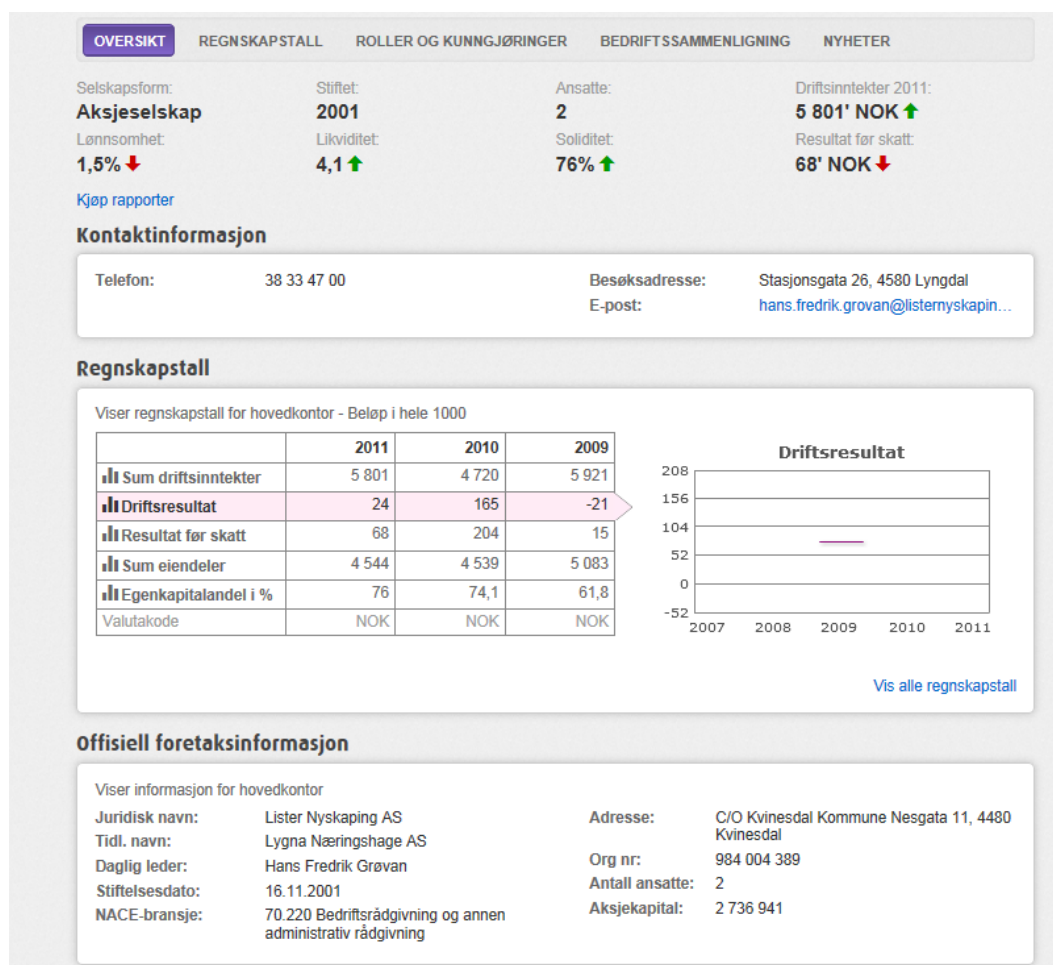
Aksjonærer

Navn	Ant aksjer	Andel i %
Vest-Agder Fylkeskommune (morselskap)	95	51.35%
Flekkefjord Kommune	15	8.11%
Farsund Kommune	15	8.11%
Kvinesdal Kommune	15	8.11%
Lyngdal Kommune	15	8.11%
Hægebostad Kommune	15	8.11%
Sirdal Kommune	15	8.11%

Lister Nyskaping

Formål:

Å være utvikler for og koordinator av en samlokalisering av kunnskapsbasert næringsvirksomhet i Lyngdal kommune. Dette skal skje i tilknytning til en eiendom hvor selskapet skal være leietaker. Selskapet skal innenfor rammen av bedriftsøkonomiske prinsipper lokalt legge til rette for at høyt utdannede personer kan utføre sin profesjon i regionen. Derved kan selskapet bidra til at lokalt næringsliv får tilstrekkelig tilgang til slik kompetanse gjennom oppbygging av et større totalmiljø, som består av flere små virksomheter hvor det dannes grunnlag for et faglig og sosialt miljø og samarbeid mellom virksomhetene. Selskapet kan ved aksjeinnskudd eller på annen måte engasjere seg i de virksomheter som lokaliseres i Næringshagens leide lokaler, men skal ellers ikke delta i investeringer.

Daglig leder	Hans Fredrik Grøvan (f 1953)
Styrets leder	John Våge (f 1968)
Nestleder	Siv Rosfjord Loga (f 1968)
Styremedlem	Grethe Hindersland (f 1967)
Styremedlem	Frans Walther Karlson (f 1950)
Styremedlem	Kai Rune Heggland (f 1962)
Styremedlem	Geir Jerstad (f 1976)
Styremedlem	Svein Torvald Tønnessen Vangen (f 1958)
Varamedlem	Heidi Nag Flikka (f 1975)
Varamedlem	Hallfrid Os (f 1967)
Varamedlem	John Anker Telhaug (f 1955)
Revisor	Deloitte AS
Regnskapfører	Økonomirådgivning AS

Fra Proff® Forvalt, kilde: Brønnøysundregistrene

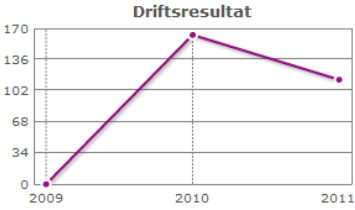
Aksjonærer

Navn	Ant aksjer	Andel i %
Øvrige	575445	21.03%
Siva	432230	15.79%
Vest-Agder Fylkeskommune	216620	7.91%
Flekkefjord Sparebank	214025	7.82%
Flekkefjord Kommune	100000	3.65%
Sparebanken Sør	100000	3.65%
Hægebostad Kommune	100000	3.65%
Kvinesdal Kommune	100000	3.65%
Lyngdal Kommune	100000	3.65%
Farsund Kommune	100000	3.65%
Sirdal Kommune	100000	3.65%
Alcoa Automotive Casting AS	90801	3.32%
Elkem Aluminium Lista AS	90800	3.32%
Conventure AS	90800	3.32%
Nextnet AS	85610	3.13%
Flekkefjord Slipp Eiendom AS	85610	3.13%
Br Reme AS	55000	2.01%
Nordic Dørfabrikk AS	50000	1.83%
Asplan Viak Sør AS	50000	1.83%

Visit Sørlandet

Formål:

Områdemarkedsføring, profilering og merkevarebygging via tilrettelegging for salg og markedsføring for reiselivet på Sørlandet. Selskapets virksomhet tar ikke sikte på å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte. Eventuelt overskudd skal benyttes til å fremme selskapets formål. Selskapet kan eie aksjer/andeler i andre selskap

Selskapsform: Aksjeselskap	Stiftet: 2009	Ansatte: 3	Driftsinntekter 2011: 12 781' NOK ↑
Lønnsomhet: 1,9% ↓	Likviditet: 3,4 ↑	Soliditet: 46,9% ↓	Resultat før skatt: -15' NOK ↓
Kjøp rapporter			
Kontaktinformasjon			
Telefon:	913 79 000	Besøksadresse:	Gimlemoen 19, 4630 Kristiansand
Regnskapstall			
Beløp i hele 1000			
	2011	2010	2009
Sum driftsinntekter	12 781	6 313	500
Driftsresultat	114	163	0
Resultat før skatt	-15	167	0
Sum eiendeler	9 837	6 920	563
Egenkapitalandel i %	46,9	70	35,5
Valutakode	NOK	NOK	NOK
			
Offisiell foretaksinformasjon			
Juridisk navn:	Visitsørlandet AS	Adresse:	Rådhusgata 6, 4611 Kristiansand S
Daglig leder:	Heidi Søvig	Org nr:	993 995 282
Stiftelsesdato:	19.03.2009	Antall ansatte:	3
NACE-bransje:	79.901 Turistkontorvirksomhet og destinasjonsselskaper	Aksjekapital:	4 680 000
Datterselskaper	Visit Sørlandet Booking AS		

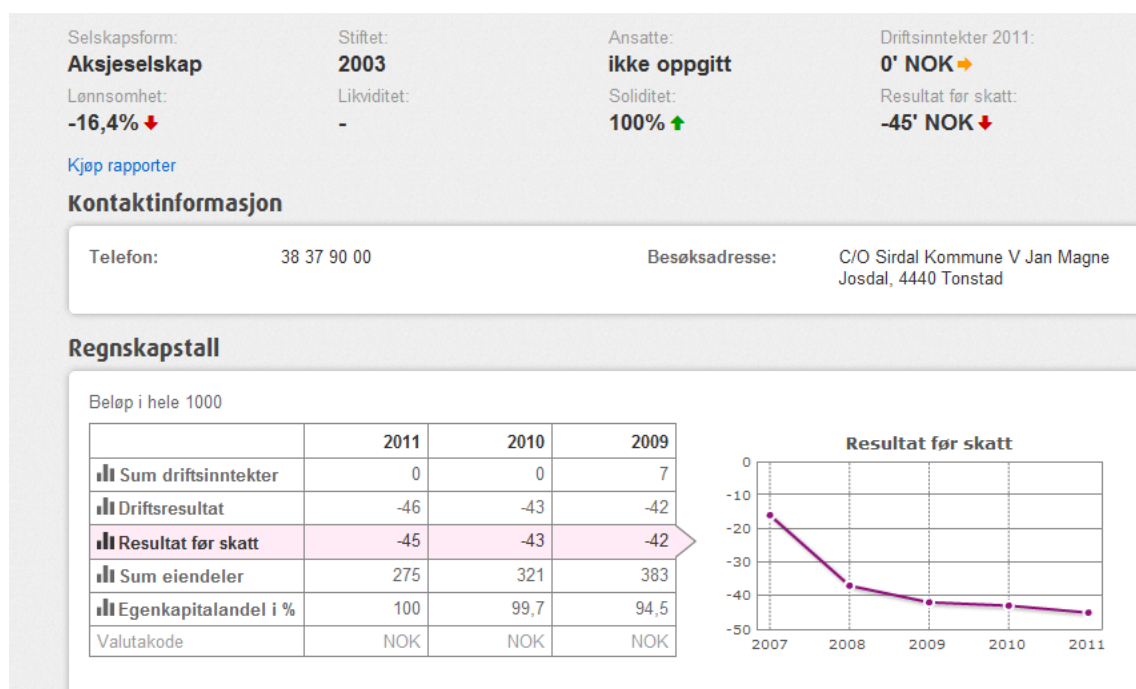
Roller

Daglig leder	Heidi Søvig (f 1973)
Styrets leder	Knut Vesthassel Dannevig (f 1951)
Styremedlem	Siv Elisabeth Wiken (f 1969)
Styremedlem	John Georg Bergh (f 1953)
Styremedlem	Reidar Fuglestad (f 1956)
Styremedlem	Nina Moland Andersen (f 1967)
Varamedlem	Tor-Arne Johnsen (f 1972)
Revisor	Kpmg AS
Regnskapsfører	Abc-Regnskap AS

Sirdal Boligutleie AS

Formål:

Etablering og utleie av hus, leiligheter og hybler. Selskapet skal være et nonprofit-selskap. Det skal ikke betales utbytte til eierne. Overskudd av driften skal over tid anvendes til erverv av flere utleieenheter eller til å senke utleieprisen. Ved oppløsning av selskapet skal boligene fortrinnsvis overdras til eierne med sikte på fortsatt utleie til nonprofit-basis.

Offisiell foretaksinformasjon

Juridisk navn:	Sirdal Boligutleie AS	Adresse:	C/O Sirdal Kommune V Jan Magne Josdal, 4440 Tonstad
Kontaktperson:	Hans Petter Hagen	Org nr:	986 351 353
Stiftelsesdato:	11.09.2003	Antall ansatte:	ikke oppgitt
NACE-bransje:	68.209 Utleie av egen eller leid fast eiendom ellers	Aksjekapital:	510 000

Roller

Kontaktperson	Hans Petter Hagen (f 1966)
Styrets leder	Thor Jørgen Tjørhom (f 1962)
Styremedlem	Grethe Vik (f 1966)
Styremedlem	Svein Sturla Tonstad (f 1954)
Varamedlem	Lars Audun Fodstad (f 1940)
Varamedlem	Tor Inge Skibelid (f 1962)
Revisor	Øksendal Revisjon AS
Regnskapsfører	Eco Regnskap AS

Aksjonærer

Navn	Ant aksjer	Andel i %
Sirdal Kommune (morselskap)	26	51%
Sira Kvina Kraftselskap	5	10%
Sirdal Utvikling AS	5	10%
Sirdal Bygg AS	5	10%
Sirdalshytta AS	3	7%
Sinneshyttå AS	1	2%
Sinnes Fjellstue AS	1	2%
Tonstad Bakeri AS	1	2%
Risa AS	1	2%
Bremner AS	1	2%
Sirdal Bondelag	1	2%